

ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี
ในอำเภอศรีษะชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

The Effectiveness of Implementing Women's Development Fund Policy to
improve the quality of life of Women in Sisatchanalai District,
Sukhothai Province

นภาพร แก้วทิพย์¹ ยูวดี พ่วงรอด² ธนัสถา โรจนตระกูล³

Napaporn Kaewtip, Yuvadee Phongrod, Tanastha Rojanatrakul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ และ 3) เสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอศรีษะชนาลัย จำนวน 313 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พัฒนาการอำเภอ หัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อนฯ และพัฒนากร จำนวน 7 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีษะชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) โดยด้านกฎหมาย และวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม และด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทัศนคติ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการติดตามและตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับมาก 3) สำหรับแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเศรษฐกิจและสังคม ควรสร้างกลไกที่เลี้ยง และยกระดับทักษะทุนมนุษย์ 2) มิติด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม สร้างพื้นที่แสดงออก และถอดบทเรียนจากสตรี

Received: 2026-01-17 Revised: 2026-02-11 Accepted: 2026-02-13

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; Bachelor of Master of Public Administration, Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, E-mail: napapornkikkok@gmail.com

² อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก; Lecturer, Bachelor of Master of Public Administration, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, E-mail: aoryuvadee@gmail.com

³ อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก; Lecturer, Bachelor of Master of Public Administration, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, E-mail: tanastha.r@psru.ac.th

ต้นแบบ และ 3) มิติด้านกฎหมายและวัฒนธรรม ส่งเสริมความหลากหลาย ทางเพศ และปรับเปลี่ยนทัศนคติ
เชิงวัฒนธรรม

คำสำคัญ (Keywords) : กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี; คุณภาพชีวิตสตรี; ประสิทธิภาพการดำเนินงานไปปฏิบัติ

Abstract

The objectives of this study were to (1) examine the effectiveness of the implementation of the Women's Development Fund policy, (2) investigate factors affecting the effectiveness of this policy implementation, and (3) propose guidelines for effective policy implementation. A mixed-methods research approach was employed. For the quantitative component, questionnaires were administered to a sample of 313 members of the Women's Development Fund in Si Satchanalai District. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient. For the qualitative component, content analysis was conducted based on interviews with seven key informants, including the District Community Development Officer, the Head of the Driving Committee, and Community Development Workers.

The research findings indicated that the overall effectiveness of the implementation of the Women's Development Fund policy in improving the quality of life of women in Si Satchanalai District, Sukhothai Province, was at a high level (\bar{x} = 3.60). When considered by aspect, the legal and cultural aspect had the highest mean score, followed respectively by the political and participation aspect, and the economic and social aspect. Regarding factors affecting the effectiveness of policy implementation, seven factors namely policy, public relations, leadership, attitude, management, coordination, and monitoring and evaluation were found to have strong positive correlations with policy implementation effectiveness at the .01 level of statistical significance. The guidelines for policy implementation to improve women's quality of life across three dimensions are as follows: (1) Economic and social dimension: Establish mentoring mechanisms and enhance human capital skills; (2) Political and participation dimension: Create spaces for expression and draw lessons from female role models; and (3) Legal and cultural dimension: Promote gender diversity and transform cultural attitudes.

Keywords: Women's Development Fund; Quality of Life of Women;
Policy Implementation Effectiveness

บทนำ (Introduction)

สตรีถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไทย ซึ่งมีสัดส่วนประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดเป้าหมายในการสร้างความเท่าเทียมและความเสมอภาคในสังคม (สำนักงานสภาพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566: 9-10) โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพสตรีให้สอดคล้องกับกรอบพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักสิทธิมนุษยชนสากล จนนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2566-2570 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพสตรีใน 6 เสาหลัก อาทิ การพัฒนาทุนมนุษย์ การขจัดความรุนแรง และการสร้างส่วนร่วมในระดับการตัดสินใจ (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2566: 1-34)

แม้ว่าสภาพภาพของสตรีไทยจะมีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบอุปสรรคเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่ทำให้สตรีบางกลุ่มยังถูกเอารัดเอาเปรียบและขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินนโยบาย "กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี" เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นแหล่งทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ เสริมสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และพัฒนาศักยภาพสตรีให้เป็นพลังสังคมที่เข้มแข็งเคียงบ่าเคียงไหล่กับบุรุษ (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน, 2568: 2-19)

สำหรับพื้นที่ อำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านรายได้และข้อจำกัดทางค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อสตรีในพื้นที่ แม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2556-2567 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอสรีสัชชาลัยจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินทุนหมุนเวียนสูงถึง 4,880,000 บาท (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน, 2568: 2-19) เพื่อมุ่งหวังยกระดับคุณภาพชีวิตและขยายโอกาสทางเศรษฐกิจ แต่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดนั้นยังจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนในหลายมิติ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีความยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของสตรีได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย(Research Objectives)

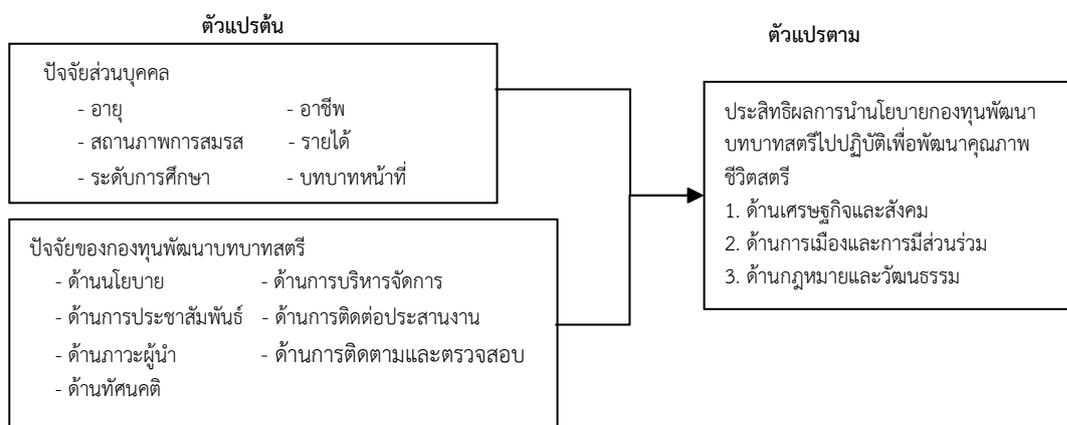
1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ในอำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย

สมมติฐานการวิจัย

H0: ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระกันหรือไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระกันหรือมีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติเศรษฐกิจและสังคม 2) มิติการเมืองและการมีส่วนร่วม และ 3) มิติทางกฎหมายและวัฒนธรรม โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการติดต่อประสานงาน และปัจจัยด้านการติดตามและตรวจสอบ

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มวิจัยเชิงปริมาณ คือ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1,432 คน คำนวณ โดยใช้สูตรสำเร็จของ "Taro Yamane" ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน และ (2) กลุ่มวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง คือ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 7 คน ได้แก่ พัฒนาการอำเภอ 1 คน หัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล 5 คน และพัฒนาการที่รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 1 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่ศึกษา คือ อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม 2568

2. เครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย (1) แบบสอบถามสำหรับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ส่วนที่ 2 ความความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เป็นแบบสอบถามแบบชนิดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัด

สุโขทัย เป็นแบบสอบถามแบบชนิดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) และ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (2) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป แนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และข้อเสนอแนะ โดยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แบบสอบถามได้รับการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนาม ประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการแจกแบบสอบถามในพื้นที่จริง และ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient : r) มาใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดกลุ่มและจำแนกข้อมูลตามประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน มีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1.1 ด้านอายุ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 รองลงมา คือ ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.55 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.32 ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.71

1.2 ด้านสถานภาพ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมาคือ โสด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 22.68 แยกกันอยู่/หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และอยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32

1.3 ด้านระดับการศึกษา ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.84 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 ระดับอนุปริญญา , ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ระดับประถมศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 และต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95

1.4 ด้านอาชีพ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 45.05 รองลงมาคือ ค้าขาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 17.57 รับจ้าง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.06 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32

1.5 ด้านรายได้ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท/เดือน จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 รองลงมา คือ มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.91 มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท/เดือน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.17 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.03 และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47

1.6 ด้านบทบาทของท่านเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 65.18 และเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีประเภทองค์กรสตรี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 34.82

2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ครอบคลุมประสิทธิผล 3 ด้าน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(n=313)

ลำดับ	ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนา บทบาทสตรีไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.45	0.8689	ปานกลาง
2	ด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม	3.65	0.8112	มาก
3	ด้านกฎหมายและวัฒนธรรม	3.71	0.8282	มาก
รวม		3.60	0.8364	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกฎหมายและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 รองลงมา คือ ด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และด้านเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ในอำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย

(n=313)

ลำดับ	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ด้านนโยบาย	3.81	0.7890	มาก
2	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.73	0.8113	มาก
3	ด้านภาวะผู้นำ	3.76	0.8044	มาก
4	ด้านทัศนคติ	3.72	0.8410	มาก
5	ด้านการบริหารจัดการ	3.72	0.8144	มาก
6	ด้านการติดต่อประสานงาน	3.76	0.7930	มาก
7	ด้านการติดตามและตรวจสอบ	3.77	0.8111	มาก
รวม		3.75	0.8092	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในอำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือปัจจัยด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการติดตามและตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและปัจจัยด้านการติดต่อประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.76 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และปัจจัยด้านทัศนคติและปัจจัยด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.72 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ

ปัจจัย	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านนโยบาย	0.764**	<0.001	มาก
ด้านการประชาสัมพันธ์	0.783**	<0.001	มาก
ด้านภาวะผู้นำ	0.761**	<0.001	มาก
ด้านทัศนคติ	0.771**	<0.001	มาก
ด้านการบริหารจัดการ	0.736**	<0.001	มาก
ด้านการติดต่อประสานงาน	0.723**	<0.001	มาก
ด้านการติดตามและตรวจสอบ	0.768**	<0.001	มาก

หมายเหตุ: p < .01 แสดงความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านนโยบาย จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านนโยบายและประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.764 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก

ด้านการประชาสัมพันธ์ จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ และประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.783 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก

ด้านภาวะผู้นำ จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านภาวะผู้นำและประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.761 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

ด้านทัศนคติ จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านทัศนคติ และประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.771 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านการบริหารจัดการ และประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.736 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก

ด้านการติดต่อประสานงาน จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านการติดต่อประสานงาน และประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.723 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก

ด้านการติดตามและตรวจสอบ จากการศึกษา พบว่า มีค่า p-value ที่ <0.001 หมายความว่า ด้านการติดตามและตรวจสอบประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่า Pearson Correlation (r) เท่ากับ 0.768 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี ในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความหลากหลาย ในด้านอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และตำแหน่ง โดยมีอายุตั้งแต่ 30 ปี ไปจนถึง 50 ปีขึ้นไป สถานภาพการสมรสมีทั้ง โสด สมรส และหย่า/หม้าย ระดับการศึกษา มีตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อาชีพมีทั้งเกษตรกร ค้าขาย และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรายได้ตั้งแต่ 5,000 บาท/เดือนไปจนถึงมากกว่า 20,000 บาท/เดือน ครอบคลุมทั้งตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ พัฒนาการ และหัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล ความหลากหลายนี้ช่วยสะท้อนมุมมองที่รอบด้านจากผู้ดำเนินนโยบายกองทุนฯไปปฏิบัติงานในทุกระดับ

จากการศึกษาแนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีอำเภอศรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตสตรีในพื้นที่ศรีสะเกษได้อย่างแท้จริง และก้าวข้ามขีดจำกัดจากการเป็นเพียงแหล่งทุน โดยกองทุนฯ จะต้องทำหน้าที่มากกว่าธนาคาร แต่ต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาธุรกิจด้วย โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อน ดังนี้ (1) สร้างระบบพี่เลี้ยง ยกระดับบทบาทของเจ้าหน้าที่จากผู้กำกับดูแลระเบียบสู่การเป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงโครงการ มีการกำกับติดตามเชิงสนับสนุน มีการติดตามเพื่อแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาเป็นรายไตรมาส เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหน้างาน (2) พัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการทางการเงิน กำหนดหลักเกณฑ์การพัฒนาทักษะก่อนการอนุมัติสินเชื่อ ผ่านการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ครอบคลุมทั้งด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร และการบริหารจัดการเงินทุน เพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงินและป้องกันภาวะหนี้เสียอย่างยั่งยืน (3) ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ โดยปรับปรุงปฏิทินการอนุมัติเงินทุนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวงจรเศรษฐกิจท้องถิ่น และฤดูกาลผลิตของพื้นที่อำเภอศรีสะเกษ และ (4) ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ โดยเน้นอาชีพที่ทำได้จริงในพื้นที่และสอดคล้องกับวิถีชีวิต

2. ประสิทธิภาพด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม เน้นการสร้างทักษะภาวะผู้นำ ความกล้าแสดงออก และการทำงานเป็นทีม ผลักดันให้สตรีเข้าไปเป็นกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะทำงานขับเคลื่อนตำบลโดยอัตโนมัติ เพื่อให้มีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจเรื่องส่วนรวม มีกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างการยอมรับ เน้นเรื่อง CSR ต่อชุมชน เพื่อเปลี่ยนภาพลักษณ์จาก "ผู้กู้เงิน" เป็น "ผู้ให้" ทำให้สตรีมีศักดิ์ศรีและได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนอย่างแท้จริง อีกทั้งยังต้องจัดหลักสูตรอบรม Soft Skills ให้แก่สตรี เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้แก่สตรีอีกด้วย

3. ประสิทธิภาพด้านกฎหมายและวัฒนธรรม การสร้างการยอมรับในบทบาทสตรี โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของสังคม มีการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์และการเชิดชูเกียรติ โดยการใช้สื่อและเวทีชุมชน ยกย่องสตรีต้นแบบเพื่อเปลี่ยนภาพจำและสร้างแรงบันดาลใจ มีการจัดตั้งรางวัลให้แก่สตรีที่มีผลงานดีเด่น หรือมีส่วนช่วยเหลือครอบครัวและสังคม นอกจากนั้นยังมีกลไกเชิงนโยบายและการคุ้มครองสตรี มีกองทุนที่เข้าถึงง่าย สร้างระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ให้สตรีกลุ่มที่เข้มแข็งแล้วมาช่วยเหลือสตรีที่กำลังเผชิญวิกฤตชีวิตหรือความรุนแรงในครอบครัว และมีการบรรจุประเด็นความเสมอภาคในแผนพัฒนาท้องถิ่นยิ่งไปกว่านั้น กองทุนควรปรับเปลี่ยนนโยบายในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางเพศ โดยการเปิดรับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) ให้มีสิทธิเท่าเทียมกับสตรีในการเข้าถึงทุนและการบริหารจัดการ และการดึงผู้ชายและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจในศักยภาพสตรีและลดอคติ เพื่อลดความรู้สึกว่าการเสริมอำนาจสตรีคือการลดบทบาทผู้ชาย แต่เป็นการส่งเสริมกันและกัน เพื่อความมั่นคงของชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนโยบายมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มความชัดเจนและความคล่องตัวในระดับปฏิบัติการ โดยการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ จัดทำคู่มือที่ทันสมัย มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่คณะทำงานผ่านค่าตอบแทนที่เหมาะสม แปรลงนโยบายระดับชาติให้เป็นภาษาชาวบ้านที่เข้าใจง่าย จัดทำเป็น "อินโฟกราฟิก" หรือ "คู่มือภาพ" ที่ระบุขั้นตอนการขอทุน การเขียนโครงการ และการคืนเงิน เพื่อให้สตรีในพื้นที่เข้าใจได้โดยไม่ต้องตีความทางกฎหมายที่ซับซ้อน พัฒนาเครือข่ายคณะทำงานใน

ระดับตำบลให้เป็นพี่เลี้ยงอาชีพ โดยควรมีค่าตอบแทนตามผลงาน หรือสวัสดิการในการลงพื้นที่ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ การยกระดับการสื่อสารและขีดความสามารถ สร้างความเข้าใจที่ตรงกันผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่อง และการประชาสัมพันธ์เชิงรุกถึงความสำเร็จของกองทุน การสร้างนโยบายแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up Policy) เปิดรับฟังเสียงสะท้อนจากพื้นที่เพื่อปรับเงื่อนไขให้เข้ากับบริบทเศรษฐกิจท้องถิ่น และมีตัวชี้วัด (KPIs) ที่วัดผลได้จริง จัดเวทีสะท้อนผลการดำเนินงานรายไตรมาส โดยให้กลุ่มสมาชิกสตรีที่ได้รับเงินทุนในแต่ละตำบล สะท้อนว่าเงื่อนไขกองทุนฯ ตรงกับวงจรธุรกิจของเขาหรือไม่ เพื่อปรับตัวชี้วัดจากการคืนเงินตรงเวลาไปสู่การวัดคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปสตรีศรีสะเกษกลายเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีศักดิ์ศรี และเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสุโขทัยได้อย่างสง่างาม และสำหรับการเพิ่มประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงในระดับพื้นที่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับงบประมาณเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับการปฏิรูปกลไกการทำงานเชิงบูรณาการ โดยเน้นการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่เป็นฐานในการตัดสินใจ นโยบายต้องไม่เป็นแบบ "One size fits all" แต่ควรใช้ข้อมูลปัญหาของแต่ละตำบลเป็นตัวตั้ง และต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือข้ามหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน ประกอบกับสร้างช่องทางการสื่อสารดิจิทัล เพื่อลดช่องว่างการสื่อสารและเพิ่มความรวดเร็ว พัฒนาเครือข่าย Line OA เพื่อติดตามงานและตอบข้อซักถามแบบ Real-time ลดขั้นตอนเอกสารที่ล่าช้า และใช้เป็นช่องทางในการถอดบทเรียนด้วย สุดท้ายคือต้องสร้างสตรีรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการทำงาน และป้องกันภาวะผู้นำขาดช่วง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีจากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ในมิติด้านเศรษฐกิจและสังคมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียน การพัฒนาทักษะอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุริยา วีรวงศ์ (2545: 36) ที่ระบุว่า ประสิทธิภาพคือการวัดระดับการบรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สตรีในพื้นที่อำเภอศรีสะเกษสามารถนำเงินทุนไปต่อยอดอาชีพดั้งเดิม เช่น การทำเกษตรกรรมหรือหัตถกรรมท้องถิ่น ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธดมน จันทรปาน (2566: 13-20) ที่พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจะช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มสตรีได้อย่างยั่งยืน มิติด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม คือมีการสร้างพื้นที่ และเพิ่มบทบาทให้สตรีมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมในการเป็นผู้ริเริ่ม วางแผน และตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ส่งเสริมบทบาทสตรีในฐานะผู้นำ เป็นการบูรณาการและเสริมอำนาจกันภายในชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชรัตนสุธี (ขวัญรัก เกษรบัว) และณัญญาณี บุญทองคำ (2563: 211-221) ที่ระบุว่า การสนับสนุนบทบาทของสตรีไทย รวมถึงการพัฒนาสตรีและเครือข่ายสตรี การพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิให้กับสตรี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และมีมิติด้านกฎหมายและวัฒนธรรม การสร้างการยอมรับในบทบาทสตรี และการลดความเหลื่อมล้ำทางเพศของกองทุนฯ ต้องก้าวข้ามการมองแค่เพศหญิงไปสู่การมองมิติด้านเพศสภาพ โดยการขยายขอบเขตและสิทธิ การเปิดรับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ให้มีสิทธิเท่าเทียมกับสตรีในการเข้าถึงทุนและการบริหารจัดการ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ พชร คณะมะ และอลงกรณ์ อรรคแสง (2563: 151-162) ที่ระบุว่ากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีต้องมีการส่งเสริมในด้านความรู้ความเข้าใจ รวมถึง

การศึกษาให้แก่สตรีร่วมด้วย เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถพัฒนาบทบาทสตรีได้อย่างแท้จริง ต้องมีการสร้างความตระหนักรู้เรื่องความสำคัญของความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านนโยบาย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ความชัดเจนของนโยบายส่งผลต่อการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธตมน จันทรปาน (2566: 13-20) ที่เห็นว่า นโยบายที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานแปลงไปสู่โครงการที่ตอบโจทย์ชุมชนได้จริง ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อดิจิทัลในพื้นที่ศรีสะเกษส่งผลต่อการรับรู้ นโยบาย ช่วยลดช่องว่าง และเพิ่มความรวดเร็วในการทำงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราวุฒิ องค์กร และการชาญชัย จิวจินดา (2564: 23-32) ที่พบว่า การสื่อสารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการภาครัฐ และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ความเข้มแข็งของคณะทำงานกองทุนฯ ในระดับตำบลเป็นตัวแปรสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชรัตนสุธี (ขวัญรัก เกษรบัว) และณัฐยาณี บุญทองคำ (2563: 211-221) ที่ระบุว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในระดับท้องถิ่นจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้สตรีเข้าร่วมกลุ่มได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาวะผู้นำของสตรีในพื้นที่เป็นพื้นที่เป็นพื้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ปัจจัยด้านทัศนคติ ทัศนคติเชิงบวกของสตรีต่อกองทุนฯ ส่งผลต่อความร่วมมือ สอดคล้องกับทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่ว่าทัศนคติเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการรับเอานวัตกรรมหรือนโยบายใหม่ ๆ ไปใช้ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ระบบการบริหารที่เป็นระเบียบช่วยลดความซ้ำซ้อน และสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์งานวิจัยในบทที่ 2 ของ อัญญชญากร สุขเกษม และพวงนา พิษิตปัจจา (2567: 365-380) ที่เน้นเรื่องสมรรถนะขององค์กรและทรัพยากรทางการบริหาร ทั้งงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านการติดต่อประสานงาน การประสานงานระหว่างพัฒนาชุมชนอำเภอและคณะทำงานระดับหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดช่องว่างในการทำงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2554: 135-136) ที่กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation) ต้องอาศัยเทคนิควิธีการต่าง ๆ รวมถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และปัจจัยด้านการติดตามและตรวจสอบ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ กองคำ และธนวิทย์ บุตรอุดม (2565: 115-132) ที่พบว่า การติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญของความยั่งยืนในกองทุนหมุนเวียน

3. แนวทางในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี พบว่า ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสตรีรุ่นใหม่เข้าสู่ระบบบริหารจัดการโครงการเพื่อลดช่องว่างทางทักษะดิจิทัลและการสืบทอดภาวะผู้นำ เป็นประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า การบริหารภาครัฐสมัยใหม่ที่เน้นความคล่องตัว และความโปร่งใส ซึ่งจะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยั่งยืนและตอบโจทย์ความต้องการของสตรีในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงดี ศรีดี และยุภาพร ยุภาศ (2564: 179-188) ที่พบว่า นอกจากการบริหารภาครัฐสมัยใหม่ที่เน้นความคล่องตัว และความโปร่งใสแล้ว ควรที่จะต้องพัฒนาระบบการติดตามผลแบบ Real-time และการลดขั้นตอนทางเอกสารที่ซ้ำซ้อนลงด้วยตามให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอมา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ประสิทธิผลของการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัตินั้นจะสำเร็จได้เนื่องจาก ปัจจัยหลายด้าน ดังนี้ (1) ด้านนโยบาย นโยบายกองทุนสามารถยกระดับและเสริมศักยภาพสตรี ส่งเสริมให้คุณภาพ

ชีวิตดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (2) ด้านการประชาสัมพันธ์ คณะทำงานฯ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง (3) ด้านภาวะผู้นำ คณะทำงานฯ มีความเอื้ออำนวย และสามารถให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่สมาชิกอย่างเหมาะสม (4) ด้านทัศนคติ มีความเชื่อมั่นว่านโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง (5) ด้านการบริหารจัดการ สมาชิกสามารถนำเงินที่ได้รับการสนับสนุนไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ (6) ด้านการติดต่อประสานงาน การสื่อสารระหว่างคณะทำงานฯ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และสมาชิก เป็นไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน และตรงประเด็น และมีช่องทางในการติดต่อประสานงานที่เหมาะสมและทันสมัย และ (7) ด้านการติดตามและตรวจสอบคณะทำงานฯ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนให้คำแนะนำ ตรวจสอบเยี่ยมโครงการอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการแหล่งเงินทุน จากผลการศึกษาที่ พบว่า สตรีในอำเภอศรีสะเกษฯ ใช้เงินทุนเพื่อต่อยอดอาชีพดั้งเดิม กองทุนฯ ควรที่จะต้องจัดทำแผนเชิงรุกในการให้คำปรึกษาด้านการเขียนโครงการที่เน้นนวัตกรรมท้องถิ่น เพื่อต่อยอดให้ผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูงขึ้น มากกว่าการกู้ยืมเพื่อประคับประคองอาชีพเพียงอย่างเดียว

1.2 การลดขั้นตอนและใช้เทคโนโลยี หน่วยงานระดับจังหวัดและอำเภอควรที่จะต้องนำระบบบริหารจัดการกองทุนแบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เต็มรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาช่องทาง Line OA เพื่อรับเรื่องร้องเรียน และตอบข้อซักถาม

1.3 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ควรที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดกลุ่มสตรีต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพี่เลี้ยงให้แก่สมาชิกใหม่ในการบริหารจัดการเงินทุนและเทคโนโลยีการผลิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งจากภายในชุมชนเอง

1.4 ด้านการสืบทอดภาวะผู้นำ กองทุนฯ ควรที่จะต้องมีนโยบายสนับสนุนให้สตรีรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในคณะทำงาน เพื่อเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และลดช่องว่างทางทักษะดิจิทัลในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรที่จะต้องมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบประสิทธิผลของการนำนโยบายกองทุนไปปฏิบัติระหว่างอำเภอที่มีบริบททางเศรษฐกิจต่างกัน เพื่อให้เห็นภาพความแตกต่างของปัญหาและแนวทางแก้ไข

2.2 การศึกษาเชิงคุณภาพเชิงลึก ควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงวิถีชีวิต และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพชีวิตสตรีหลังจากได้รับทุนติดต่อกันเป็นระยะยาว เพื่อให้เห็นผลกระทบที่แท้จริงในมิติของความมั่นคงทางรายได้และการลดความเหลื่อมล้ำ

2.3 การศึกษาความยั่งยืนของโครงการ ควรที่จะต้องมีการวิจัยติดตามผล ในระยะ 3-5 ปี เพื่อประเมินว่ากลุ่มสตรีที่ได้รับทุนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพิงเงินกู้จากกองทุนฯ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2566). **แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. 2566 - 2570)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://intranet.rid.go.th/data/docs/pr_news/2565/12/dwf/dwf.pdf. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2568.
- ดวงดี ศรีดี ภัคดี โพธิสิงห์ และยุภาพร ยูภาศ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 5(2): 179-188.
- ธมน จันทรปาน. (2566). ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. **วารสารสหวิทยาการและการจัดการภาคเอกชน**. 1(3): 13-20.
- พชร คณะมะ อลงกรณ์ อรรคแสง. (2563). ประสิทธิภาพของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดมหาสารคาม. **วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 7(1): 151-162.
- พระราชรัตนสุธี (ขวัญรัก เกษรบัว) ญัฎษณีย์ บุญทองคำ. (2563). การขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(4): 211-221.
- วเรช จันทรศร. (2554). **การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.idis.ru.ac.tk/report/index.php?Topic=3475>. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2568.
- วราวุฒิ องค์กร ชาญชัย จิวจินดา. (2564). **ผลสำเร็จของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษา อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ สุริยา วีรวงศ์. (2545). **คู่มือการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ กองคำ ธนวิทย์ บุตรอุดม. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ ในจังหวัดอุดรธานี. **Journal of Politics and Governance**. 12(1): 115-132.
- สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน. (2568). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2568 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี**. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.womenfund.in.th/images/plan/2567/plane2568_06.08.2024.pdf. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2568.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2025/02/article_file_20230307173518.pdf. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2568.
- อัมพันธ์ญากร สุขเกษม พงนา พิชิตปัจจา. (2567). ความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. **Journal of Modern Learning Development**. 9(1): 365-380.

